

DUURZAAMHEID IS NIET MEER WEG TE DENKEN UIT DE SAMENLEVING. ER WORDEN ALLERLEI INITIATIEVEN ONTPLOOID OM DE WERELD LEEFBAAR TE HOUDEN. OOK DUURZAAM BELEGGEN WORDT STEEDS BELANGRIJKER EN HET FONDSENAANBOD BREIDT ZICH GESTAAG UIT. BEHEERDERS VAN DUURZAME FONDSSEN MOETEN ECHTER GOED OPLETTEN WAT ZE DOEN.

THEMA

Duurzaam

INHOUD

GROEN = POEN 25

Duurzaam lijkt oubollig, maar begint nu pas bij iedereen goed door te dringen. Het is een megatrend.

IT'S NOT EASY BEING GREEN 26

Duurzaamheid is niet meer weg te denken uit de samenleving. Beheerders van duurzame fondsen moeten echter goed opletten wat ze doen.

MESTVERWERKING GEEN WINDHANDEL 33

Voor beleggers kan mest een lekker luchtje hebben in de vorm van een hoog fiscaal rendement en een meer dan aantrekkelijk.

MET MEST UW VERMOGEN LATEN GROEIEN

1.4x
inleg
retour
van
fiscus!

Ruim 140% van inleg retour

Heeft u een hoog belastbaar
inkomen in Box 1?

Snelle teruggave via fiscus

Dan attenderen we u met veel plezier op MestPartners – een initiatief van Sustainable Growth Capital en AquaPurga – gericht op duurzame mestverwerking.

Ruim 80% dividendprognose

De overheid stimuleert milieuvriendelijke technieken. Dankzij de milieu investeringsaftrek (MIA) en de vrije afschrijvingsmethode voor milieu investeringen (Vamil) levert deze investering een aftrekpost in Box 1 van maar liefst 3 keer uw inleg op wat een teruggave kan opleveren van ruim 140% bruto.

Structuur door belastingdienst
goedgekeurd

Mestpartners zorgt al drie jaar op rij voor een door de belastingdienst goedgekeurde fiscale structuur, die u in korte tijd veel geld op kan leveren. U investeert in innovatieve mestverwerkingsinstallaties die mest verwerken op het erf van de boer tegen een vaste prijs per m3. Voor de boer aanzienlijk goedkoper dan vervoeren, minder belastend voor het milieu en tegelijk een aantrekkelijke propositie.

www.MestPartners.nl

Voor meer informatie nodigen wij u uit voor een van onze informatiebijeenkomsten. Voor vragen kunt u zich richten tot info@mestpartners.nl of bellen naar 088-5800840

Al met al voor u een milieubewuste, winstgevende investering!

Duurzaam investeren

Direct profiteren

**Let op! U belegt buiten AFM-toezicht. Geen vergunning-
en prospectusplicht voor deze activiteit.**

Groen = Poen

Duurzaam lijkt oubollig, maar het begint nu pas goed door te dringen bij consumenten, beleggers en aandelendeskundigen. “Het is een megatrend die al jaren speelt”, meent (Hans) van Haaren, sectormanager Rabobank Nederland.

Bij bedrijven als DSM en Unilever is duurzaamheid een onlosmakelijk onderdeel van de strategie geworden. “Duurzaam wordt de nieuwe standaard”, meent Hans van Haaren. “En we willen er voor gaan betalen. Steeds meer bedrijven stellen eisen aan hun leveranciers; ze moeten verantwoord bezig zijn,

wijd is men bezig met het milieu. Sterk in opkomst zijn auto's die zich elektrisch of hybride voortbewegen. China wil groot worden op het gebied van elektrische auto's om de enorme vervuiling van bussen, vrachtwagens en auto's te verminderen. In Nederland en elders in Europa gaat dat stapje voor stapje. “Het zou mij niets verbazen als opkomende economieën een stap overslaan. Bij auto's zie je steeds meer dat het niet om de auto zelf gaat, maar dat een concept wordt verkocht om van A naar B te gaan.”

ER WORDT GEEN AUTO VERKOCHT, MAAR EEN CONCEPT

zoals het gebruikmaken van ‘duurzame’ vrachtwagens.” Van Haaren zegt dat economische groei op duurzame wijze moet gaan. “De nieuwe generatie accepteert het niet meer als het niet gebeurt.” Bedrijven die hierin niet meegaan “prijzen zich uit de markt”. Het is moeilijk een waarde toe te kennen aan duurzaam. “Ja, dat is lastig. Het verhoogt natuurlijk wel het welzijn. Maar het kan ook de kosten verlagen. Zo heb ik laatst een recreatiepark bezocht waar de toiletten met grondwater worden doorgespoeld. De bruinige kleur daarvan werd pas door de bezoekers in dank afgenomen nadat de eigenaar het effect op het milieu had uitgelegd. Daarnaast leverde het gebruik van grondwater hem een kostenbesparing op”, aldus Van Haaren. Wereld-

MACHT CONSUMENT NEEMT TOE

Ook in andere sectoren zijn er volop ontwikkelingen. Volgens Van Haaren zie je dat er in de transportsector beter wordt gepland met als gevolg minder vervoersbewegingen. De bouw is nog vrij conservatief. “De marges staan onder druk en daardoor wordt weinig aan duurzaam gedaan. Regelgeving is daarom belangrijk; zo kan duurzaam bouwen worden afgedwongen. In Duitsland is men wat verder dan in Nederland. In de detailhandel zie je dat er steeds meer wordt gekeken of er wel op een verantwoorde manier wordt geproduceerd. Bij de kredietverlening kijken wij naar dat soort van zaken.” Bedrijven zijn allemaal bezig met het thema duurzaam. Voor vermogensbeheerders en institutionele beleggers is het nog lastig om duurzaamheid te integreren in het beleggingsproces. Hans van Haaren is ervan overtuigd dat over 10 tot 15 jaar “duurzaam zal zijn geïntegreerd zijn in productieprocessen; het gaat de

Drijvende factoren:

- Bewustwording van rendementsdenken naar continuïteitsdenken;
- Circulerende economie. Product en proces dienen duurzaam te zijn (*cradle-to-cradle*);
- Besef van lang en gezond willen leven. Alles in het teken van duurzaam: wonen, werken, mobiliteit, voeding;
- Iedereen (gehele *supply chain*) wordt ermee geconfronteerd;
- Verbetering van arbeidsomstandigheden;
- Toenemende klimaatproblematiek, tekort aan conventionele grondstoffen.

Groen staat voor duurzaamheid en daarmee continuïteit.

- Duurzaamheid is al enkele jaren een tendens. Maatschappij en consument verwachten een duurzame en verantwoorde producten.
- Duurzaamheid is daarmee de *licence to produce / to sale*. Verantwoorde productie is daarmee de norm, de oude (conventionele) productiemethode wordt steeds minder geaccepteerd.

standaard worden. En dan kunnen we oprecht zeggen: groen is poen. Je ziet ook dat de consument steeds verder in de bedrijfskolom omhoog kruipt. De macht van de consument neemt toe. Via de sociale media kunnen ze in *no time* een merk de grond in boren.” En wellicht is dit allemaal een logisch gevolg van de ontwikkeling van een aanbod- naar een vraag-economie, waaraan internet en andere vormen van informatietechnologie ten grondslag liggen. Die ontwikkeling is ruim een decennium geleden ingezet.

It's not easy being green

Duurzaamheid is niet meer weg te denken uit de samenleving. Er worden allerlei initiatieven ontplooid om de wereld leefbaar te houden. Ook duurzaam beleggen wordt steeds belangrijker en het fondsenaanbod breidt zich gestaag uit. Beheerders van duurzame fondsen moeten echter goed opletten wat ze doen.

ING: Beperkingen innovatief aanpakken

Duurzaamheid betekent vooral: op een andere, creatievere manier omgaan met de beperkingen die aarde en economie ons opleggen. Dat geldt voor alle drie aandachtsgebieden van duurzaamheid: People (mens), Planet (milieu), Profit (maatschappij). Hoe bedrijven hierop inspelen staat centraal in onze benadering van duurzaamheid. Het succes van duurzaam beleggen zit in het complete beeld van een bedrijf: een toets op zowel het beleid als het gedrag van bedrijven. Bedrijven moeten immers wel doen wat ze zeggen. De duurzame analyse gaat daarbij hand in hand met de financiële analyse en een bewustzijn van de macro-economische omstandigheden. Voor 2013 zien we water en energie als belangrijke thema's. Voor water zijn de prognoses urgent te noemen: volgens de VN (2009) leven in 2025 twee op de drie mensen in 'waterstress'. Waterstress heeft directe invloed op de stabiliteit van de productie als een bedrijf niet voldoende vooruitkijkt. Energie is vanuit het oogpunt van efficiency (en dus kostenoverwegingen) en vanuit de innovaties (lees ook hier kosten) van vernieuwbare energiebronnen een belangrijk aandachtspunt. Wat duurzame beleggingsfondsen betreft, ver-

wachten we in 2013 een verdergaande verbreding in het aanbod, onder andere vanwege de integratie van duurzame vereisten in wetgeving (bijvoorbeeld een verbod op beleggen in productie van clustermunitie). Kwaliteitsbewaking zal in 2013 nog meer *key* zijn dan voorheen: we willen alleen die fondsen selecteren die voldoende duurzaam gewicht bieden. Fondsen die zich puur op (wettelijke) uitsluitingen richten, krijgen geen toegang tot onze lijst met duurzame beleggingsfondsen. We noemen deze fondsen hoogstens 'verantwoord'. In 2012 leverde onze duurzame beleggingsstrategie een aantrekkelijk rendement (10,2% in de eerste drie kwartalen voor het profiel Neutraal). Deze resultaten en de groeiende interesse van de belegger juist in lastige beleggingsjaren, geven ons vertrouwen dat 2013 tot nieuwe, duurzamere wegen van economische ontwikkeling zullen leiden.

Petercam: Analisten als waakhond

Petercam Institutional Asset Management is sinds 2002 actief in duurzame beleggingen. In dat jaar werd Petercam Equities Europe Sustainable opgericht. Hierbij werd voor de screening van de duurzaamheid een beroep gedaan op de expertise van het Franse Vigeo. Op het gebied van overheidsobligaties was er niets om overheden te rangschikken op het gebied van duurzaamheid. Vandaar dat Petercam in 2007, op verzoek van een aantal institutionele relaties, een eigen model heeft ontwikkeld om objectief landen te rangschikken. Het beleggingsbeleid van Petercam L Bonds Government Sustainable gaat uit van deze duurzaamheidsranglijst, waarbij de beheerders enkel mogen beleggen in de 50% best scorende landen. Waar in het verleden een (langzaam) groeiende vraag naar duurzame beleggingsfondsen of strategieën was, zien we de laatste jaren de trend naar 'duurzame' beleggingsorganisaties. Zo heeft ook Petercam de UN PRI principes ondertekend. Een voorbeeld hiervan is het feit dat al onze aandelenanalisten in de researchrapporten standaard een kort commentaar schrijven over SRI en ESG; dit commentaar wordt meegenomen in de waarderingen van beursgenoteerde bedrijven. De ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid zijn niet eenduidig (iedere organisatie vult dit anders in en verschillende relaties hebben verschillende eisen) en het gaat niet allemaal even snel, maar het is duidelijk dat zowel institutionele relaties (pensioenfondsen en verzekeraars) alsook distributeurs van beleggingsfondsen, zoals banken, steeds meer belang hechten aan een beleid op het gebied van duurzaamheid en dat fondsaanbieders, zoals Petercam, hier steeds nadrukkelijker op in moeten spelen. Het wachten is op 'industry standards' (die bijvoorbeeld zijn 'opgelegd' door UN PRI) zodat er eenduidigheid ontstaat en alle aanbieders van beleggingsfondsen en beleggingsstrategieën in een hoger tempo dezelfde richting opgaan.

ASN: De fiscale gevolgen

Het Lenteakkoord dat in april werd gesloten, is uitgewerkt in de Wet uitwerking fiscale maatregelen begrotingsakkoord 2013. Dit wetsvoorstel met aanpassingen in de inkomstenbelasting is inmiddels door de Tweede en Eerste Kamer aangenomen. Welke gevolgen heeft de wet voor beleggers in het ASN-Novib Microkredietfonds en het ASN Groenprojectenfonds?

ASN Groenprojectenfonds: De heffingskorting op groene beleggingen blijft gehandhaafd op het niveau van 2012, dus op 0,7%. Ook de vrijstelling voor de vermogensrendementsheffing van 1,2% in box 3 blijft bestaan. Dit geldt voor beleggingen tot maximaal 56.420 (2012) euro per persoon. Voor beleggers die het hele kalenderjaar fiscaal partners zijn, gelden deze voordelen samen tot 112.840 euro. Particuliere beleggers in het ASN Groenprojectenfonds kunnen dus jaarlijks mogelijk een fiscaal voordeel van maximaal 1,9% (0,7% heffingskorting plus 1,2% vrijstelling) behalen, naast het rendement van het fonds.

ASN Novib Microkredietfonds: Het fiscale voordeel voor particuliere beleggers in sociaal-ethische beleggingen vervalt per 1 januari 2013. Dit geldt voor zowel de heffingskorting (0,7%) als de vrijstelling voor de vermogensrendementsheffing (1,2%). Belegt u in het ASN-Novib Microkredietfonds, dan ontvangt u na 1 januari 2013 alleen het rendement van het fonds. Er valt alleen nog een fiscaal voordeel te behalen over 2012. Het fiscale voordeel geldt nog wel over de beleggingen die u op 1 januari 2012 had in het fonds. Deze kunt u in uw aangifte inkomstenbelasting over 2012 opgeven bij de sociaal-ethische fondsen. Daarvoor geldt een maximum van 56.420 euro per persoon (112.840 voor fiscale partners). Uw maximale fiscale voordeel over 2012 voor sociaal-ethisch beleggen is 1,9%.

Today's: Duurzaam, een drogreden?

Het idee van het oude gezegde "wie goed doet, goed ontmoet" zit hoogstwaarschijnlijk achter de 18,1 miljard die er vorig jaar groen werd gespaard en belegd. De fiscale voordelen zijn in ieder geval vervallen. Maar de trend kan doorzetten. Iets wat we wel vaker zien in de spaar- en beleggingsmarkt. Zo zagen we rond 2000 de aandelenleaseconstructies populairder worden terwijl toen ook de fiscale voordelen van geldlenen reeds vervallen waren. Nu gaat men er vanuit dat de investeerders in duurzaamheid niet alleen voor het rendement gaan maar voor een waardecreatie in bredere zin zoals een schoner milieu. Maar als u groene energieaandelen kocht net na de kernramp in Japan, met het idee dat er nu forse meer geïnvesteerd zou gaan worden in deze sector, kwam u bedrogen uit. In ieder geval wat rendement betreft. De trackers op deze sector zijn

meer dan 50% omlaag gegaan. Hoe duurzaam mag na zo'n daling een portefeuille nog zijn? De term duurzaam krijgt in het Engels vaak de titel *sustainable* mee en als we de top van die aandelen bekijken, bijvoorbeeld via de Dow Jones Sustainable Index, verbaas ik me altijd over de samenstelling. Halliburton, Coca-Cola, Adidas, Mitsubishi, Intel en McDonald's zijn allemaal aandelen die in de DJSI wereldindex zaten in 2011. In de Europese variant zitten onder meer Puma, ThyssenKrupp, Christian Dior en ArcelorMittal. Zijn dit aandelen waar u direct een duurzaam beeld bij heeft? We zien een hoge correlatie met normale aandelen. Als belegger krijg je niet het gevoel iets voor de wereld te doen door hierin te beleggen. Als je het puur zou doen voor het rendement dan zou je juist in de wapenindustrie hebben moeten beleggen, maar dat doen we uit principe niet. Juist omdat we uiteindelijk niet uit de probleemstellingen komen hebben we als beheerder onze duurzame beleggingen uitbesteed aan partijen zoals Spar Invest, die zelfs voor het Rode Kruis gelden beheren. Een van hun topfondsen is Ethical Global Value.

Fundix: Groeiende interesse

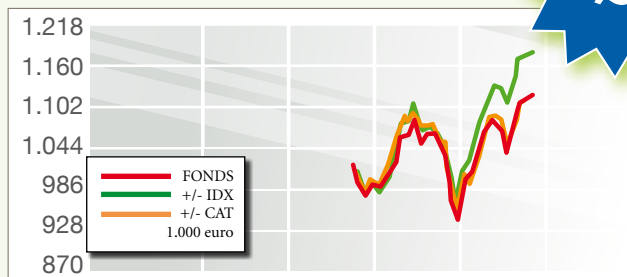
Duurzaamheid is niet meer weg te denken in een beleggingsportefeuille. Fundix heeft bijna 60 duurzame fondsen geselecteerd die duurzaamheid als onderscheidend element hebben in hun beleggingsbeleid. Deze fondsen beoordelen de volgende thema's: **People** De fondsen besteden aandacht aan de menselijke factor in het productieproces. Hier spelen zaken zoals redelijke arbeidsvoorwaarden, gezonde arbeidsomstandigheden, maar ook personeels-educatie en het voorkomen van kinderarbeid een rol. **Planet** De fondsen besteden nadruk-

kelijk aandacht aan verantwoord gebruik of hergebruik van grondstoffen. De schaarse middelen die fabrikanten aanwenden en de wijze waarop ze deze middelen aanwenden in hun processen moeten erop gericht zijn zoveel mogelijk te hergebruiken of er anders zo zuinig mogelijk mee om te gaan. Afvalstoffen of restproducten moeten worden geminimaliseerd en zo min mogelijk bedreigend zijn voor de leefomgeving en/of het milieu. **Profit** Het is duidelijk dat bedrijven, maar ook kleine agrariërs winst moeten maken om de continuïteit te waarborgen. De geselecteerde fondsen

beoordelen de balans om winst te kunnen behalen. Een balans tussen bijvoorbeeld economie, omgeving, medewerker en milieu. We zien een toenemende interesse in duurzame vermogensopbouw. Belangrijk hierbij is dat de belegger, als hij zelf aan de slag wil om zijn beleggingsportefeuille op te bouwen, een aantal zaken niet uit het oog moet verliezen. Ook bij een duurzame beleggingsportefeuille moet het risicomanagement netjes op orde zijn en heb je dus rekening te houden met de verschillen in beleggingsbeleid, risico, rendement en de verschillende reacties op de verschillende economische ontwikkelingen van de verschillende duurzame beleggingsfondsen.

Overzicht Morningstar fondsen

AEGON Duurzaam Index Aandelen Fonds

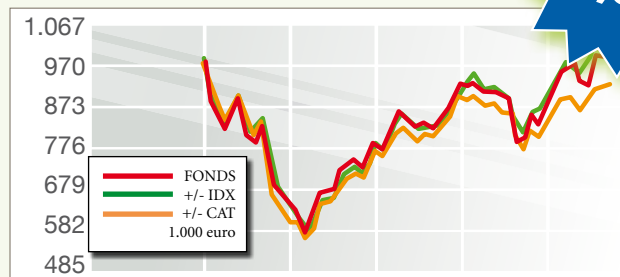
2008 2009 2010 2011 2012

Ontwikkeling fonds bij inleg van 1.000 euro

Rood staat in de grafieken voor de ontwikkeling van het fonds, oranje voor de categorie en groen voor de index/benchmark die het fonds volgt. Dit jaar behaalde het fonds een rendement van 12,3%, wat 0,3% beter is dan de categorie en 1,8% slechter dan de index die het volgt.

Het fonds belegt, direct of indirect, hoofdzakelijk in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen over de hele wereld die voldoen aan verschillende duurzaamheidscriteria en onderdeel zijn van de Dow Jones Sustainability World Index. Er wordt niet belegd in onder meer de tabaks- en wapenindustrie. Duurzame beleggingen kunnen worden gedefinieerd als beleggingen waarbij, naast de financiële doelstellingen, tevens rekening gehouden wordt met de waarden en normen ten aanzien van mens, milieu en maatschappij. Het beleggingsproces is gericht op het zo nauwgezet mogelijk volgen van de benchmark.

Allianz Duurzaam Wereld Fonds

2008 2009 2010 2011 2012

Ontwikkeling fonds bij inleg van 1.000 euro

Dit jaar behaalde het fonds een rendement van 15,8%, wat 3,3% beter is dan de categorie en 1,7% beter dan de index die het volgt.

Het fonds belegt wereldwijd in bedrijven die onderscheidend zijn op het gebied van duurzaamheid. De benchmark die wordt gevolgd is de Dow Jones Sustainability World Total Return. Ondernemingen worden getoetst aan een vijftal duurzaamheidscriteria: milieu, sociale rechten, corporate governance, mensenrechten en maatschappelijke betrokkenheid. Doelstelling is het behalen van vermogenswinsten op lange termijn door middel van beleggen in wereldwijd vooraanstaande ondernemingen op het gebied van duurzaamheid. Er wordt niet belegd in ondernemingen die meer dan 5% van hun omzet halen uit de tabaksindustrie, de wapenindustrie en pornografie.

Velthuyse & Mulder: Duurzaam is nog geen koerswinst

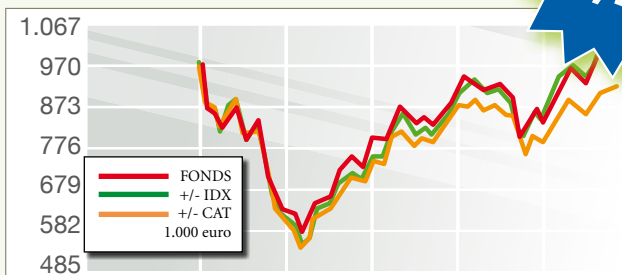

Duurzame beleggers hebben vaak een duidelijke toekomstvisie. Zij gebruiken hun beleggingen om deze visie te helpen realiseren. Zo heeft hun geld niet alleen financiële waarde, maar ook waarde in maatschappelijke zin. Daarbij komt dat duurzame ondernemingen vaak een duidelijke strategie hebben. Zij weten waar zij naartoe willen en kijken naar de langere termijn. Dat komt de continuïteit van de bedrijfsvoering ten goede. Ook zijn het vaak innovatieve bedrijven die op zoek zijn naar goede en efficiënte technologie-

en. Zo is het simpelweg besparen van energie een prachtige combinatie van milieubehoud en kostenreductie. Wetenschappers van de Maastricht University en de Universiteit van Tilburg hebben onderzoek gedaan naar het rendement van duurzame beleggingen. Het bleek dat deze beleggingen niet onderdoen voor het rendement van de zogenaamd 'traditionele' beleggingen. Duurzaamheid en duurzaam beleggen zijn dus interessant en op dit moment erg in trek. Maar loop niet al te onbezonnen achter deze hype aan. Er zijn bedrijven die duurzaam

gezien prachtig werk leveren maar het als goede belegging lastig hebben. Een voorbeeld is Vestas Wind Systems, de grootste producent van windturbines ter wereld. In juni 2007 noemt de Green Leaders Global Top Ten, gepubliceerd door de Britse krant The Independent in samenwerking met Ethical Investment Research Services, Vestas Wind Systems 's werelds groenste bedrijf. Maar Vestas heeft het als belegging erg zwaar. Het aandeel stond in augustus 2008 boven de 600 DKK, maar ook na het herstel in mei 2009 noteerde Vestas nog rond de 420 DKK. De huidige koers staat rond de 35 DKK. Voorzichtigheid is dus geboden. Het alleen vaststellen van duurzaamheid binnen een bedrijf is geen garantie voor beleggingssucces.

ASN Duurzaam Aandelenfonds

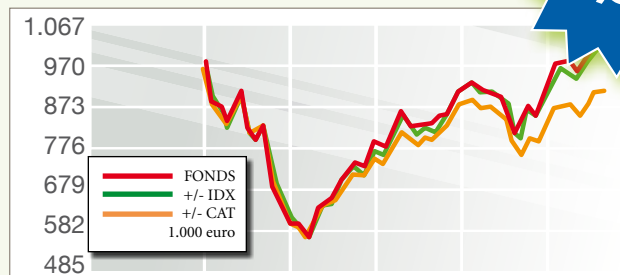
2008 2009 2010 2011 2012

Ontwikkeling fonds bij inleg van 1.000 euro

Dit jaar behaalde het fonds een rendement van 16,1%, wat 4,2% beter is dan de categorie en 2,1% beter dan de index die het volgt.

Het fonds belegt wereldwijd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen die voldoen aan de strikte duurzame beleggingscriteria van de ASN Beleggingsfondsen. Het fonds is opgericht in 1994. Inmiddels is het ASN Aandelenfonds het grootste duurzame aandelenfonds van Nederland. De beheerder toetst ondernemingen op verschillende duurzaamheidsaspecten: mensenrechten, waaronder werknemersrechten; milieu en klimaat; dierenwelzijn; transparantie en maatschappelijke betrokkenheid. Ook stuurt hij de portefeuille op de klimaatprestaties van de ondernemingen waarin het fonds belegt. Ondernemingen in de portefeuille worden minstens eenmaal per drie jaar opnieuw getoetst. Door de expliciete beleggingskeuzes kan het rendement van het fonds afwijken van dat van soortgelijke, niet-duurzame fondsen. Daarnaast heeft ASN vergelijkbare fondsen op het gebied van obligaties, mid- en smallcaps.

ING Duurzaam Aandelen Fonds

2008 2009 2010 2011 2012

Ontwikkeling fonds bij inleg van 1.000 euro

Dit jaar behaalde het fonds een rendement van 13,5%, wat 1,6% beter is dan de categorie en 0,5% slechter dan de index die het volgt.

Het fonds richt zich op ondernemingen die mens en omgeving centraal stellen en hoog scoren op sociaal en milieugebied. Deze ondernemingen hebben een vooruitstrevende duurzame bedrijfsvoering die bovengemiddelde winsten oplevert. Het fonds belegt niet in ondernemingen die zich richten op activiteiten als wapenhandel, kernenergie, tabak, gokken, porno, bont en genetische modificatie van veldgewassen. De ING beleggingsspecialisten selecteren binnen elke sector de meest duurzame aandelen met de beste financiële vooruitzichten. Ook brengen zij duurzame onderwerpen aan de orde in bij de topmanagers van de ondernemingen. Door de wereldwijde spreiding over sectoren en bedrijven is het risico voor dit aandelenfonds gemiddeld. Het fonds keert in principe jaarlijks dividend uit.

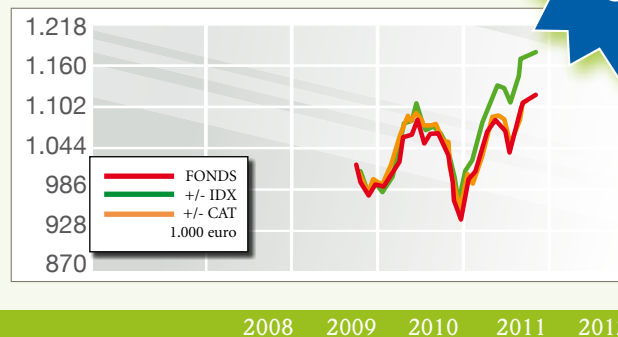
Indexus: Honger biedt kansen

De laatste paar jaar zijn de wereldwijde voedselprijzen flink aange-trokken. Dat heeft geleid tot verschillende voedselrellen, zelfs in Spanje. Dan rijst direct de vraag of het beleggen in voedingsgrondstoffen wel ethisch verantwoord is. Heeft dat niet een sterk prijsopdrijvend effect? Maken de speculanten geen misbruik van de nood aan deze eerste levensbehoefte? Als belegger zoek je in de eerste plaats naar regio's of sectoren waar beweging in zit, waar zich kansen voordoen. En die zijn er zeker wat voedsel betreft. Dit zal nog wel even zo blijven. Een aantal zaken die daaraan ten grondslag liggen: de wereldbevolking groeit, een grotere groep gaat (veel) hoogwaardiger eten, er is (relatief) minder landbouwgrond ter beschikking en de laatste jaren neemt het aantal weerextremen toe. De eerste drie punten zullen natuurlijk op kortere termijn niet direct leiden tot enorme prijsniveaus, immers dat kan met ups en downs gaan, mede afhankelijk van de geslaagde of mislukte oogst. Voor de langetermijnbelegger is het echter zeker een punt van aandacht. Die langetermijnbeleggers beleggen echter niet zo snel in grondstoffen, want elk seizoen worden die prijzen opnieuw gemaakt. Die beleggers doen er beter aan om te beleggen in de agrarische sector als geheel, waardoor je onder andere investeert in kunstmestbedrijven, machinefabrieken en handelsondernemingen. De prijzen van voedingsstoffen zijn de laatste decennia helemaal niet zo sterk gestegen, maar eigenlijk behoorlijk achtergebleven bij de prijsontwikkeling in andere categorieën. De inhaalslag van de laatste vijf jaar

lokt vanzelfsprekend beleggers of speculanten. En dit geldt net zo goed voor de andere grondstoffen zoals metalen en energie (olie & gas). De speculant die in voedingsgrondstoffen belegt is inderdaad een speculant. Die is immers heel erg afhankelijk van het slagen van een oogst en het daadwerkelijk ontstaan van een tekort. Overigens kan deze speculatie zowel omhoog als omlaag gericht zijn. Het prijsopdrijvende effect is dan per saldo heel laag of helemaal niet aanwezig. Uiteindelijk zijn de belangrijkste beïnvloeders van de prijs de protectionistische maatregelen van de verschillende overheden, het klimaat en de per saldo achtergebleven investeringen in deze sector. In 2008 piekten de voedselprijzen. Door verschillende mislukte oogsten ontstond er een schaarste, maar het grote prijsopdrijvende effect kwam juist door de verschillende overheden die de poorten sloten en exportverboden instelden. Om een voorbeeld te geven van een speculant: Tony Ward kocht in 2010 voor 1 miljard dollar ongeveer 7% van de jaarproductie cacao. In de jaren daarvoor had hij reeds een groot belang opgebouwd in deze grondstof. Daarmee wilde hij vanzelfsprekend een prijsopdrijvend effect creëren. Maar het tegenovergestelde gebeurde. De oogst viel hoger uit dan verwacht en er waren minder protectionistische maatregelen vanuit de overheid. Uiteindelijk verloor hij 25%! Natuurlijk kunnen we stellen dat het speculeren op voedingsgrondstoffen absoluut niet ethisch is. Zeker niet als dat ten koste kan gaan van mensen die honger hebben. Maar het is erg makkelijk om te stellen dat deze speculanten de veroorzakers zijn van de voedselrellen. Sterker nog, het aantal ondervoede mensen in de wereld is procentueel historisch laag! En voor de verstandige belegger: beleg in een tracker op de agri index, zoals de iShares S&P Commodity Producers Agribusiness.

Robeco Duurzaam Aandelen

Ontwikkeling fonds bij inleg van 1.000 euro

Dit jaar behaalde het fonds een rendement van 9,8%, wat 1,3% slechter is dan de categorie en 2,9% slechter dan de index die het volgt.

Het fonds belegt wereldwijd in bedrijven die goede winstgroei-ervachtingen combineren met betrokkenheid bij mens en milieu. Het fonds belegt niet in bedrijven die actief zijn in de wapen-, kernenergie-, tabaks-, gok-, porno- of bontindustrie. De fondsmanager bepaalt eerst of bedrijven voldoen aan de duurzaamheidscriteria. Vervolgens beoordeelt hij de aantrekkelijkheid van het bedrijf vanuit beleggings-oogpunt o.b.v. fundamentele analyse en kwantitatieve modellen. Het fonds voert een actief valutabeleid. Risicobeheer vormt een integraal onderdeel van het beleggingsproces om te zorgen dat de posities altijd binnen vastgestelde richtlijnen blijven. Het fonds houdt in principe slechts een beperkte kaspositie aan.